

Ry 7/10/22

Ter ondertekening

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

CC de Minister van Economische Zaken en Klimaat
CC de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Programma DG Groningen en
Ondergrond
Directie Transitie Diepe
Ondergrond

Auteur

TER BESLISSING

Datum

4 oktober 2022

Kenmerk

PDGGO-DTDO / 22509018

Bhm: 22509470

Kopie aan

nota

Beantwoording Kamervragen marktordening CCS
(Beslisnota)

Parafenroute

Bijlage(n)

1. Beantwoording Kamervragen
2. Kamerbrief rol
Staatsdeelnemingen in CCS(dd
5 juli 2021)

Aanleiding

Op 15 september 2022 heeft het lid Bontenbal (CDA) Kamervragen gesteld over de marktordening van Carbon Capture en Storage (CCS). Bijgevoegd treft u de beantwoording op deze vragen en tevens ter informatie de Kamerbrief die op 5 juli 2021 over dit onderwerp aan de Kamer is gestuurd.

Geadviseerd besluit

U kunt, indien u akkoord bent met de beantwoording, de bijgevoegde Kamerbrief ondertekenen.

Kernpunten

De vragen van het lid Bontenbal richten zich op de rol van private en publieke partijen in de ontwikkeling en het beheer van CO₂-transportinfrastructuur:

- Dit is een nieuwe markt, met bijbehorende onzekerheden en met partijen die zich hier strategisch in willen positioneren.
- Er zijn bedrijven en organisaties die vragen om meer regie vanuit de overheid op de uitrol van CO₂-infrastructuur. Ook zijn er emittenten die graag zien dat het transport en de opslag van CO₂ door de overheid worden uitgevoerd. Deze bedrijven menen dat de overheid dit goedkoper (voor hen) zal uitvoeren en risico's zal overnemen.
- Daarnaast wordt door sommige bedrijven de zorg geuit dat marktpartijen te veel marktmacht kunnen krijgen en daarmee hun monopoliepositie zullen gebruiken of misbruiken (hoge prijzen vragen; uitsluiten van partijen).

Zorgvuldige
beantwoording,
lichter het
advies Wieringa
vraagt wellicht
nog aan
fundamentele
kenmerken van
marktmechanisme + s.m.b.
op gebied van
voor BVP stap.

- Regulering kent ook nadelen. De kosten van een reguleringsstelsel zijn hoog (toezicht en handhaving) en het gebrek aan concurrentie neemt de prikkel tot kostenreductie weg. Daarnaast zijn er beperkingen in een gereguleerde markt hoeveel risico's er daadwerkelijk genomen kunnen worden.
- Het is belangrijk dat de markt voor CCS aan een aantal voorwaarden voldoet. Deze voorwaarden zijn in de Kamerbrief van 5 juli 2021 uiteengezet (zie bijlage). Zolang aan deze voorwaarden wordt voldaan, is de onderbouwing voor aanvullend overheidsingrijpen beperkt.
- EBN, Gasunie en het Havenbedrijf Rotterdam ontwikkelen het Porthos-project. Dit doen EBN en Gasunie in hun "vrije ruimte" die wordt geboden in de Mijnbouwwet en de Gaswet.
- Inmiddels heeft de markt het initiatief genomen en zijn er verschillende bedrijven (bijv. Total, Shell, Neptune, Exxon en Carbon Collectors) die nu CO₂-transport en CO₂-opslagactiviteiten ontwikkelen. Ook in andere Europese landen stappen steeds meer marktpartijen in om activiteiten in de CCS-keten te ontwikkelen.
- Voor EBN is mogelijk een rol voorzien in CCS omdat het de beoogde partij is die de opslagvoorkomens op de lange termijn in beheer krijgt. Indien hier toe besloten wordt, zal EBN hiervoor een wettelijke taak krijgen in de Mijnbouwwet.
- Voor Gasunie is geen rol voorzien. Zij kunnen binnen de "vrije ruimte" die de Gaswet biedt activiteiten ontplooiën onder marktconforme voorwaarden, maar zij krijgt geen toegewezen rol of taak. Publieke belangen rondom veiligheid, derden toegang en marktmacht worden reeds door de verschillende bestaande toezichthouders SodM, ILT en ACM geborgd.
- Dat de staatsdeelnemingen bij CCS enkel betrokken zijn op basis van marktconforme voorwaarden, is niet bij iedereen bekend. Het kan daardoor tot onduidelijkheid leiden in projecten. Met de bijgevoegde beantwoording wordt de rol van staatsdeelnemingen nog eens toegelicht.